O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
rektori M.E.Po'latov

____

Ro'yxatga olindi: № PD-IH-01/1
2024 yil "29" 08

BANK SERVISI
fanining
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 – Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60410500 – Bank ishi va auditi

Samarqand – 2024

Fan/modul kodi BANKSER08	O'quv yili 2024-2025	Semestr 5-6	ECTS - Kreditlar 12
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili Uzbek/rus		Haftadagi dars soatlari 8
1. Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Bank servisi	120	240	360

2

I. Fanning mazmuni

Fanning maqsadi –talabalarni bank servisini tashkil etish hamda amalga oshirish jarayonlariga oid barcha nazariy va amaliy tajribalarni o'rganish, talabalarni tafakkurini shakllantirish va rivojlantirish, o'zining fikr-mulohaza, xulosalarini asosli tarzda aniq bayon etishga o'rgatish hamda bilim va ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat. Ayniqsa banklar o'rtasidagi iqtisodiy raqobatlarning o'sib borishi sharoitida bank servisini tashkil etish, asoslari va tamoyillarini bilishdan iborat.

Fanning vazifasi –bank servisini tashkil etish asoslari va tamoyillarini, bank servisini amalga oshirishda nazorat va tartibga solish borasidagi mezon va me'yorlarni, bank servisini shakllantirish mexanizmidan foydalanishni va bankning servisi bilan bog'liq masalalarni tahlil etishni o'rgatishdan iborat.

3

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. "Bank servisi" fanining predmeti, maqsadi va vazifalari

"Bank servisi" fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Bank servisining iqtisodiy asoslari. Bank xizmatlari nazariyasi evolyutsiyasi. Bank xizmatlari bozori va uning tarkibiy tuzilishi. Bank xizmatlari bozorini rivojlanishining yangi aspekti. Bank xizmatlari bozorining ahamiyatli tomonlari va ularga ta'sir qiluvchi omillar. Banklarning an'anaviy xizmatlari. Banklarning noan'anaviy xizmatlari.

2-mavzu. Bank servisini tashkil etish va amalga oshirish borasidagi xalqaro va milliy darajadagi me'yor va mezonlar

Bank servisini tashkil etish va amalga oshirish borasidagi milliy darajadagi me'yor va mezonlar. Bank servisini tashkil etish va amalga oshirish borasidagi xalqaro darajadagi me'yorlar. Moliyaviy xizmatlar ommabopligini oshirish. Bazel III standarti. "2020 — 2025-yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish" Strategiyasi.

3-mavzu. Tijorat banklarida yuz berayotgan transformasion jarayonlarning bank servisiga ta'siri

Tijorat banklarini transformatsiyalashning iqtisodiy asoslari. Bank tizimida yuz berayotgan transformatsiya jarayonlari. Raqamli transformatsiya tushunchasi. Mamlakatimizda elektron tijorat sohasida faoliyat boshlagan ilk bank. 15 daqiqada mikroqarz olish imkoniyati. Mijozga yo'naltirilgan ishlash tizimi. Tijorat banklarida yuz berayotgan transformasion jarayonlardan kutilayotgan natijalar

4-mavzu. Tijorat banklarida mijozlar bilan munosabatlarni shakllantirishga qo'yilgan talablar

Bankning potensial va mavjud mijozlari, hamda biznes hamkorlari bilan munosabatlari. Tijorat banklarining xodimlari va mijozlar o'rtasidagi munosabatlarni shakllantirish. Tijorat banklarini mijozlar va ish hamkorlari bilan munosabatlardagi majburiyatlar. Kodeksning talablariga rioya qilinmaganlik uchun javobgarliklar.

5-mavzu. Tijorat banklarida innovatsion bank servisini tashkil etish infratuzulmasini ishlab chiqish

Tijorat banklarida innovasion maxsulotlar turlari. Tijorat banklarida xizmatlarni ko'rsatish infratuzulmasini ishlab chiqish. Markaziy bank tomonidan tijorat banklarini kreditlash usullari. Markaziy bank tomonidan hisob stavkasini o'rnatish tartibi. Qayta moliyalashtirish stavkasi o'zgarishining bank xizmatlari daromadlariga ta'siri.

6-mavzu. Raqamli bank servisini tashkil etish yo'llari

Raqamli bankning ishlash prinsipi. Raqamli bankni tashkil etishning me'yoriy-huquqiy asoslari. Raqamli bankni tashkil etishda zamonaviy axborot texnologiyalar va dasturlardan foydalanish jarayoni. Hozirgi zamonda raqamli bank xizmatlaridan foydalanish samaradorligi va xususiyatlari.

7-mavzu. Masofaviy bank xizmatlarini ko'rsatishning servisini tashkil etish

Masofaviy bank xizmatlari tushunchasi, uning zamonaviy tijorat banklari faoliyatidagi roli va o'rni. O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarining masofaviy bank xizmatlari bozorining hozirgi holatini tahlil qilish. Masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari, afzalliklari va kamchiliklari.

8-mavzu. Tijorat banklarida chakana bank xizmatlarini ko'rsatishni servisini tashkil etish

Bank mijozlarining ehtiyojlari doirasida mahsulotlarni taklif etish jarayonlari. Bank mijozlarining ehtiyojlari doirasida xizmatlarni segmentasiyalash qoidalari. Banklardagi xizmatlar va mahsulotlarning turlari.

9-mavzu. An'anaviy va innovatsion xususiyatli depozitlarni servisini tashkil etish

Bankning depozit siyosati, uning elementlari va mezonlari. Talab qilib olinadigan depozitlar. Jamg'arma depozitlari. Muddatli depozitlar. Jismoniy shaxslarga depozit xizmatlarini ko'rsatish. Yuridik shaxslarga depozit xizmatlarini ko'rsatish. Depozit resurlarining tuzilmaviy tahlili. Depozit siyosatining instrumentlari.

10-mavzu. Jismoniy shaxslarni kreditlashning servisini tashkil etish

Kreditlashning asosiy tamoyillari. Kreditning ta'minlanganligi darajasi. Kreditning obyekti va subyektlari. O'zbekiston Respublikasi amaliyotida kreditlashningasosiy usullari. Jismoniy shaxlarg beriladigan kredit turlari.

11-mavzu. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlarni kreditlashning servisini tashkil etish

Kichik biznesni rivojlantirishni moliyaviy va institutsional qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlariga kredit berish tartibi. IP kreditlashning xususiyatlari. Yakka tartibdagi tadbirkorni kreditlash tartibi. Ekspress kredit olishning tartibi. Biznes boshlash uchun kredit. Biznesni rivojlantirish uchun kredit.

12-mavzu. Korporativ mijozlarni kreditlashning servisini tashkil etish

Korporativ mijozlarga kredit xizmatlarini ko'rsatish ahamiyati. Korporativ mijozlarga kredit xizmatlarini ko'rsatish tartibi. Qarzga mablag'ini beruvchi tomon-kreditor. Yuridik shaxslarga kredit berish. Biznesda kredit xizmatlarining o'rni. Yuridik shaxslarni kreditlash tartibini takomillashtirish.

13-mavzu. Tijorat banklarida amalga oshiriladigan valyuta operatsiyalarini servisini tashkil etish

Tijorat banklarining valyuta operatsiyalarining ahamiyati va turkumlanishi. Tijorat banklarining spot operatsiyalari. Tijorat banklarining muddatli valyuta operatsiyalari. Tijorat banklarining svop operatsiyalari.

14-mavzu. Investitsion xarakterdagi bank servisini tashkil etish

Investitsion bank mahsulotlari va xizmatlari. Investitsion mahsulotlar. Investitsion kredit mahsulotlari. Tijorat banklarining samarali investitsion faoliyati. Mahsulotni joriy etish va yaratish.

15-mavzu. Xalqaro va milliy to'lov tizimlari orqali bank xizmatlarini ko'rsatish

To'lov tizimining mazmuni va uning elementlari. Respublika to'lov tizimi va uning tashkil etilishi. SWIFT xalqaro to'lovlar tizimining mazmuni va uni tashkil etilishi. To'lov tizimi elementlari. Humo to'lov tizimi.

16-mavzu. Tijorat banklarining naqd va naqdsiz hisob-kitob operatsiyalarini bajarishning servisini tashkil etish

Banklar tomonidan naqd pul muomalasiga doir ishlarni tashkil etish. Bank kassalaridan mijozlarga naqd pul berilishini tashkil etish. Naqd pulsiz hisob-kitoblar to'g'risidagi nizom. To'lov hujjatlarini rasmiylashtirish va ularni ijro qilish. Memorial orderlar bilan hisob-kitoblar. To'lov topshiriqnomalari bilan hisob-kitoblar. To'lov talabnomalari bilan hisob-kitoblar. Akkreditivlar bo'yicha hisob-kitoblar. Inkasso topshiriqnomalari bilan hisob-kitoblar.

17-mavzu. Tijorat banklarida qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalar bajarishning servisini tashkil etish

Qimmatli qog'ozlar, ularning turlari va ahamiyati. Tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan bog'liq operatsiyalari va ularning bank faoliyatida tutgan o'rni. Qimmatli qog'ozlar bozori va unda bank faoliyatining turlari. Banklarning qimmatli qog'ozlar portfelini tashkil qilish va boshqarish.

18-mavzu. Tijorat banklarining ba'ze moliyaviy xizmatlari va operatsiyalari

Tijorat banklarining konsalting xizmati. Tijorat banklarining brokker

operatsiyasi. Tijorat banklarining lizing operatsiyasi. Tijorat banklarining sug'urta operatsiyasi. Tijorat banklarining konsalting xizmati. Tijorat banklarining trast operatsiyasi. Tijorat banklarining faktoring operatsiyasi. Tijorat banklarining forfeyting operatsiyasi.

19-mavzu. Tijorat banklarining xalqaro moliyaviy tashkilotlar bilan hamkorlik servisini tashkil etish

Banklarning xalqaro moliyaviy institutlari bilan o'zaro hamkorligini statistikasi. Mamlakatimiz banklarining xalqaro moliya institutlari bilan hamkorligini takomillashtirish yo'llari.

20-mavzu. Respublikamiz bank xizmatlari bozorining rivojlanish yo'llari

O'zbekistonda bank xizmatlari bozorini rivojlantirish istiqbollari. Milliy banklarimizda korporativ mijozlarga ko'rsatilayotgan xizmatlarni rivojlantirish yo'llari. Bank xizmatlarini O'zbekistonda rivojlantirish yo'nalishi sifatida yangi bank xizmatlarini tashkil etish. Yangi bank xizmatlarini rivojlantirish jarayonlari.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.

1. "Bank servisi" fanining predmeti, maqsadi va vazifalari.
2. Bank servisini tashkil etish va amalga oshirish borasidagi xalqaro va milliy darajadagi me'yor va mezonlar.
3. Tijorat banklarida yuz berayotgan transformasion jarayonlarning bank servisiga ta'siri.
4. Tijorat banklarida mijozlar bilan munosabatlarni shakllantirishga qo'yilgan talablar.
5. Tijorat banklarida innovatsion bank servisini tashkil etish infratuzulmasini ishlab chiqish.
6. Raqamli bank servisini tashkil etish yo'llari.
7. Masofaviy bank xizmatlarini ko'rsatishning servisini tashkil etish.
8. Tijorat banklarida chakana bank xizmatlarini ko'rsatishni servisini tashkil etish.
9. An'anaviy va innovatsion xususiyatli depozitlarni servisini tashkil etish.
10. Jismoniy shaxslarni kreditlashning servisini tashkil etish.
11. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlarni kreditlashning servisini tashkil etish.
12. Korporativ mijozlarni kreditlashning servisini tashkil etish.
13. Tijorat banklarida amalga oshiriladigan valyuta operatsiyalarini servisini tashkil etish.
14. Investitsion xarakterdagi bank servisini tashkil etish.
15. Xalqaro va milliy to'lov tizimlari orqali bank xizmatlarini ko'rsatish.
16. Tijorat banklarining naqd va naqdsiz hisob-kitob operatsiyalarini bajarishning servisini tashkil etish.
17. Tijorat banklarida qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalar bajarishning servisini tashkil etish.

18. Tijorat banklarining ba'ze moliyaviy xizmatlari va operatsiyalari.
19. Tijorat banklarining xalqaro moliyaviy tashkilotlar bilan hamkorlik servisini tashkil etish.
20. Respublikamiz bank xizmatlari hozurining rivojlanish yo'llari.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar mavzulari:

1. O'zbekistonda tijorat banklarining transformatsiyasini rivojlantirish.
2. Bank xodimining kasbiy etika kodeksi.
3. Mijozlar bilan munosabatlardagi asosiy majburiyatlar.
4. Mijozlarning kreditga layoqati va to'lov qobiliyati.
5. Bank innovatsiyalari: istiqbollar va muammolar.
6. Tijorat banklari faoliyatida xalqaro xizmat ko'rsatish standartlari.
7. Moliyaviy xizmatlarni takomillashtirish va sifatini oshirish.
8. Raqamli bank faoliyatini tashkil etish xususiyatlari.
9. Bank mijozlari ehtiyojlari doirasida mahsulot va xizmatlarni segmentatsiyalash.
10. Bank biznesi xizmatlari va mahsulotlari sifatini oshirishga qaratilgan axborot texnologiyalari.
11. Korporativ mijozlarga kredit xizmatlarini ko'rsatish.
12. Bank innovatsiyalarining zamonaviy tendentsiyalari.
13. Jismoniy shaxslarga kredit xizmatlarini ko'rsatish xususiyatlari.
14. 2020-2025 yillarda O'zbekiston Respublikasi "Bank tizimini isloh qilish strategiyasi"ni amalga oshirish va tadbiq etish.
15. An'anaviy va innovatsion depozit xizmatlari.
16. Sifatli xizmat bank muvaffaqiyatining kaliti.
17. Mijozlarning turmush tarzi bilan bog'liq bank xizmatlari.
18. Investitsion bank xizmatlari.
19. Tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirish.
20. Xalqaro va milliy darajada bank xizmatini tashkil etish va amalga oshirish normalari va mezonlari.
21. Kreditning zarurati, mohiyati, funktsiyalari va shakllari.
22. Tijorat banklarining operatsiyalari.
23. Bankdan tashqari moliya-kredit muassasalari.
24. Bank inqirozining mohiyati.
25. Kredit: uning ehtiyojlari, funktsiyalari, shakllari va turlari.
26. Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar.
27. Bankdan tashqari moliya-kredit muassasalari.
28. Markaziy bank va uning vazifalari.
29. Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi.
30. Pul umumiy ekvivalent sifarida.
31. O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi.
32. Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar.
33. Kreditning roli va uning iqtisodiyotga ta'siri nazariyasi.
34. Tijorat banklari, ularning faoliyati asoslari va funktsiyalari.
35. Milliy valyuta kursi va unga ta'sir etuvchi omillar.

4	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** "Bank servisi" fanini o'zlashtirish jarayonida talaba: -Bank servisini tashkil etish asoslari va tamoyillarini bilishi; -Bank servisini amalga oshirish mexanizmlarini; -Bank servisining samaradorligini aniqlash yo'llarini; -Bank servisini xalqaro sifat standartlariga moslashtirish mexanizmlarini; -Bank servisini amalga oshirishda nazorat va tartibga solish borasidagi mezon va me'yorlari ***haqida bilishi va ulardan foydalana olishi;*** -Bank servisini shakllantirish mexanizmidan foydalanish; -Bankning servisi bilan bog'liq masalalarni tahlil etish; -Bank servisi bilan bog'liq muammolar va ularni bartaraf qilish usullaridan foydalanish; -Bankning servisini tashkil etish va amalga oshirish; -Bank servisi samaradorligini aniqlash haqida ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***
5	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • interfaol keys-stadilar; • blits-so'rov; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar namoyishi; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar xaqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki testni topshirish.
7	**Asosiy adabiyotlar ro'yxati:** 1. O.Ortiqov, I.Qulliyev. "Bank menejmenti va marketingi". O'quv qo'llanma. Toshkent.: "Tafakkur Bo'stoni".2015 y. 224 b. 2. Z..Mamadiyarov, M.Maxmudova. "Bank ishi". Darslik. Toshkent.: "Iqtisod-Moliya" 2021-yil. 381 b. 3. Лаврушин О.И. "Банковское дело". Учебное пособие. Москва "Кнорус" 2021-г. 358 ст. 4. Karimova A.M., Tursunov F.M. "Tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollari". Monografiya. Samarqand.: "STEP-SEL" MCHJ nashriyoti, 2023-98 b. 5. Abdullayeva Sh.Z. "Bank ishi". O'quv qo'llanma. Toshkent.: "Iqtisod-Moliya" 2017 y. – 628 b. 6. Omonov A.A., Qoraliyev T.M., "Pul va Banklar" darslik. Toshkent.: "Iqtisod-Moliya" 2019 y. 461 b. 7. А.И. Осипова. "Деньги, кредит, банки". Учебное пособие. Toshkent.: "Iqtisod-Moliya". 2019 y. 276 b.

	8. The Business of Banking.What Every Policy Maker Needs to Know. About the American Bankers Association. of December, 2019. **Qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati:** 9. "2020-2025 yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to'g'risida". PF-5992-son.12.05.2020 y. 10. "Markaziy bank to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni 2019 yil 11 noyabr. O'RQ – 582-son. 11. "Banklar va bank faoliyati to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni 2019 yil 5 noyabr O'RQ – 580-son. 12. Варламова, М.А. Деньги, кредит, банки: Учебное пособие / М.А. Варламова, Т.П. Варламова, Н.Б. Ермасова. – М.: ИЦ РИОР, 2017. – 128 с. 13. U.Azizov va boshqalar Bank ishi Darslik Toshkent.: "IQTISOD-MOLIYA". 2016. 678 b. 14. Z.D.Niyozov va boshq. "Bank etikasi". O'quv qo'llanma. Toshkent.: "Iqtisod-Moliya" 2022 y.- 458 b. **Internet saytlar ro'yxati:** 15.www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari va ma'lumotlari milliy bazasi. 16.www.norma.uz – Axborot – huquqiy portal 17.www.tfi.uz – Toshkent moliya instituti rasmiy sayti 18.www.cbu.uz – O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti 19 www.finance.uz – Moliya – iqtisodiy tahlil portali. 20.www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining rasmiy sayti.
8	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy Kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan(№ ED-14-04/1
9	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **Karimova A.M.**- "Bank ishi" kafedrasi mudiri, i.f.d., dotsenti: **Maxsudov O.Sh.** -"Bank ishi" kafedrasi assistenti; **Abduraxmonov A.S.** - "Bank ishi" kafedrasi assistenti; **Tursunov F.M.** - "Bank ishi" kafedrasi assistenti.
10	**Taqrizchilar:** **Xaydarov Z.SH.** - «Umar» AITB «Ipak yo'li» Samarqand filiali boshqaruvchi o'rinbosari; **Xolmirzayev M.** - TDIU Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi, moliya va statistika" kafedrasi dotsenti.